

ellenkezésbe. Ha figyelmen kívül is hagyjuk, hogy alig képzelhető szindikátusi, kartell-, vagy más hasonló érdekközösségi szerződés anélkül, hogy a felek a részvények szavazati jogáról ne rendelkeznek, annak gyakorlását esetleg Treuhandra ne bízzák, hanem megmaradván csupán a hitelszerződéseknél, azt látjuk, hogy a döntés, amennyire káros a hitelező szempontjából, annyira nem szolgálja a részvényes, illetve a társaság érdekét sem.

Mert az a hitelező, aki elüttetik a szavazati jogban rejlő biztosítéktól, követelni fogja a főrészenyes kezességét, ha attól tart, hogy utóbbi részvényesi jogával meghiusíthatja a követelés érvényesítését s így egyfelől az anyagilag gyengébb részvénytársaságok hitelképessége még fokozottabb mértékben fog csökkenni, másrészt a főrészenyes elveszti a közvetett és korlátolt felelősségben rejlő előnyt és így végső fokon maga a részvénytársasági forma is veszélyben forog.

Ugy véljük, hogy a fent tárgyalt ítélet még sok megbeszélés tárgya lesz, s reméljük, hogy a kir. Kuria adandó alkalommal álláspontját revízió alá fogja venni.

Dr. Kronstein András.

Ügyvédi költség telekkönyvi előjegyzése. A Kuria Pk. V. 6961/1927. sz. határozata a Ppé 18. §-a szerint hozott költségmegállapító végzés alapján kért telekkönyvi előjegyzést elrendelte, mert bár az egészhez szakaszhatárt nem tartalmaz, de oly bizonyítékul szolgál, amelynek alapján a telekkönyvi rendelet 87., 88. és 89. §-ai alapján a zálogjog előjegyzése elrendelhető. A költségmegállapító végzés az ügyfél által nyújtott előlegre — hacsak az ügyvéd a Ppé. 18. §-a szerinti eljárásban be nem jelenti — nem lehet ugyan figyelemmel és így a költségmegállapítás összecszerüleg nem esik egybe az ügyvédnek még járó, ki nem egyenlített költségköveteléssel, ügyvédi szempontból a Kuria döntése mégis öröndetes. Amit a Kuria határozata honorál, az egyébként nem az ügyvédi költség valamelyes kedvezőbb felfogása, hanem ami az előjegyzésben honorálásra talál, az a költségmegállapító végzés, amely akkor is bírói határozat, ha abban marasztalás nem is foglaltatik.

B. S.

Életközösség folytatása, mint megbocsátás. A házassági törvény 82. §-a szerint a bontó okra alapított kereseti jog elenyészik, ha a házastárs a vétkes cselekményt megbocsátotta. A megbocsátásra vonatkozólag, mint jogi hatású tényre nézve az általános elvek alkalmazandók. Lehet tehát a megbocsátás közvetlen ilyen ér'elmű nyilatkozat, de lehet valamilyen más cselekmény, melyből a megbocsátást következtetni lehet. A bírói gyakorlatban a leggyakrabban előforduló ilyen körülmény: a házassági életközösség folytatása. A házastársaknak, mint házastársaknak, további együttélése a bírói gyakorlat szerint magában foglalja a korábbi bontó okul szolgáló vétkes cselekmények megbocsátását.

Maga a házastársi életközösség folytatása összetett tény és többet foglal magában, így a közös lakást, közös háztartást, a belső nem érintkezést stb. Természetesen a körülmények sze-

rint egyes elemnek ideiglenes hiánya esetén is megállapítható a házassági együttélés. A házasfeleknek kenyérkereseti vagy más célokból való különélése esetén is lehet jogi házassági együttélés. Viszont a házassági együttélés elmeinek látszólagos fennforgása ellenére sem állapítható meg a házassági együttélés folytatása. Így például a háborús lakásinség következtében a bíróságok nem állapították meg az együttélés folytatása alapján a megbocsátást, amikor a kényszerítő szükség következtében a felek tovább is egy lakásban laktak, sőt a feleség az urának főzött is és egy asztalnál ettek.

Jelen fejtegetésemben azzal a kérdéssel akarok foglalkozni, hogy a belső nemi érintkezés folytatása mennyiben tekinthető házasságjogi megbocsátásnak? Mielőtt észrevételeimet megtenném, három kuriai ítéletet ismertetek röviden.

I. A P. III. 3461/1927. számú ítélet kimondja, hogy „az állandó bírói gyakorlat szerint a legbensőbb házassági együttélésére mutató nemi érintkezés következtében az ezt megelőzően elkövetett kötelességsértő cselekedeteket megbocsátottnak kell (sic!) tartani“. A konkrét esetben a Kuria egy előző bántalmazást tekintett megbocsátottnak.

II. A P. III. 4483/1927. számú ítéletben a megállapított tényállás szerint az alperes feleség anyagi okokból férjét sértegette és elhagyta. Békítési kísérletek történtek, de alperes hallani sem akart felperesről, sőt kifakadt felperes ellen. Egy találkozás alkalmával a megállapított tényállás szerint felperes férj alpereshez nemi közösülés céljából hizelegve közeledett, azonban alperes felperest összekarmolta. Alperes a perben először azt állította, hogy a nemi érintkezés megtörtént és megbocsátást vitatott, később pedig a megbocsátást már a nemi közeledésre irányuló lelkiállapotban benne rejtlőnek tartja. A Kuria nem lát megbocsátást, mert „a nemi érintkezés is csak vélelem alapjául szolgál a megbocsátásra való következtetésre, vagyis minden egyes esetben a nemi érintkezés körülményei vizsgálandók“.

III. A Kuria P. III. 4655/1927. számú ítélete tulajdonképpen nem vág ide. Az ítéleti tényállás egy valóságos Strindberg-dráma anyaga olyan jelenetekkel, ahol az udvarló megüti a férjet, a felesége is rátámad és a férj a feszülettel a kezében védekezik. Az öreg férj története a fiatal feleségével, ki nemi hatalmát ravasz módon a debitum conjugale időnkénti megtagadásával arra használja fel, hogy férje vagyonát megszerezze. A Kuria „nem hagyhatta figyelmen kívül alperesnek a felperes vagyona megszerzésére irányuló célzatát, amelynek elérésére a peres felek közötti korkülönbség mellett az alperes a saját részéről erkölcsi tartalma szerint nem értékelt házasság megkötésébe is belement és a nemi elhatározó hatású befolyásolását is igénybe vette“.

Íme ez a kifejezés: „a nemi elhatározó hatású befolyás“, amiért ezt az ítéletet itt felhoztam. Minden emberi érintkezésben, jogi ügyleteknél is, a felek kölcsönösen befolyást gyakorolnak a másik fél akaratára. Ez a befolyásolás minden emberi viszonynál megvan, ez maga az élet és jogi beavatkozásra nem szorul. Közbelépésre csak akkor van ok, ha az egyik fél a másik

felet hatalmi tulsulya folytán a jó erkölcsökbe ütköző módon kizsákmányolja. Ezt nevezhetjük illetéktelen befolyásnak és mint már e lap hasábjain a házasságon kívüli nemi viszonytal kapcsolatos ajándékoknál említettem, van illetéktelen nemi befolyásolás és kizsákmányolás is. Tegyük fel például, hogy az ismertette harmadik esetben a nő „nemi elhatározó hatásu befolyását“ felhasználva időnkénti kötelességszegései után a férjet a maga kelletésével ráveszi arra, hogy nemi érintkezés által cselekményeit „megbocsássa“, ugy nyilvánvaló, hogy ilyen esetben a megbocsátás jogi megállapítása a házasság erkölcsi tartalmával és az erkölcsi felfogással ellenkeznek. Helyes tehát és különben is a jogi precizitásnak is jobban megfelel a második ítéletnek az a kijelentése, hogy a nemi érintkezés körülményeiből kell megállapítani, hogy jelent-e ez factum concludens általi megbocsátást. Egyszerű presumtio facti-ról van szó. Nem helyes tehát az első ítéletnek valószínűleg csak nem pontos fogalmazásból született kijelentése, hogy a nemi érintkezés következtében az előbbi kötelességszegéseket megbocsátottnak kell tekinteni.

Ifj. dr. Szigeti László.

Kárbiztosítás felmondásánál mi esik a kártérítés fogalma alá. A K. T. 486. §-a tudvalevőleg azt az intézkedést tartalmazza, hogy a biztosítás időelőtti megszünte esetén, ha ez a biztosított hibájából történik, a biztosító a már lefizetett díjat visszatéríteni nem köteles és ezenfelül a biztosított tartozik a biztosítónak okozott kárát megfizetni. Ebből a törvényhelyből alakult ki a kárbiztosításnál a tartamengedmény. A biztosító ugyanis a félnek, a biztosítási szerződés több évi fennállása reményében engedményt — u. n. tartamengedményt, rabattot ad a díjból. Ha azután a biztosított a szerződést ideje lejárta előtt felmondja és ezen egyoldalú tényével a biztosítást megszünteti, a bírói gyakorlat értelmében és a fenti törvényszakasz alkalmazásával az okozott kárt megtéríteni tartozik.

Nem változtatott ezen a jogszabályon az 1927. évi X. t.-c. sem, mert akkor, amikor a biztosítottnak a 15. §. értelmében megadja a felmondási jogot, a K. T. 486. §. szerinti kártérítési kötelezettséget nem helyezi hatályonkívül. Fontos tehát annak eldöntése, hogy „a biztosítónak okozott károk“ fogalma alá tulajdonképen mi is vonható? A biztosító-társaságok ilyen esetben a biztosított fél által élvezett tartamengedményen felül a díj után engedményezett 50 százalékos mellékkilletékből a tartamengedményre eső részt is felszámítják. A bíróságok legnagyobb része, per esetén, a biztosítottakat ilyen értelemben marasztalta. Ezzel szemben a budapesti kir. Törvényszék, mint Fellebbezési Bíróság olyan gyakorlatot léptetett életbe, s ezen gyakorlatát követik a budapesti járásbíróságok is, hogy kár címén a 486. §. alapján csak a tiszta tartamengedményt ítéli meg. Miután a kir. Kuria e kérdésben még nem döntött, érdeklődéssel várták a kir. Ítéltáblának e tárgyban elfoglalandó álláspontját. A kir. Ítéltábla P. IV. 406—1928. számú ítéletében a legutóbb foglalkozott a fentebb exponált komplexummal